

NOVOSTI PRI UGOTAVLJANJU DAVČNE OSNOVE Z UPOŠTEVANJEM DEJANSKIH PRIHODKOV IN NORMIRANIH ODHODKOV

V Uradnem listu RS št. 91/25 je bil 19. novembra 2025 objavljen Zakon o pravici do zimskega regresa ter prenovi ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov (ZPZR). Zakon je začel veljati 20. novembra 2025. Novosti iz ZPZR veljajo že za davčno leto 2026.

Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov pomeni **poenostavljen način ugotavljanja davčne osnove**, saj zavezancem ni treba voditi evidenc o odhodkih oziroma stroških, ki jih imajo pri poslovanju. Zadnjo spremembo na področju ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov je prinesel sprejem Zakona o pravici do zimskega regresa ter prenovi ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov (ZPZR).

Zavezanec, ki že opravlja dejavnost, lahko ugotavlja davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov, če takšen način ugotavljanja davčne osnove priglasí davčnemu organu in če njegovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, v davčnem letu pred tem davčnim letom **ne presegajo 50.000 eurov** ali če v davčnem letu pred tem davčnim letom njegovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, **ne presegajo 120.000 eurov** in je bil **zavezanec** v preteklem davčnem letu v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, **obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev**.

Zavezanci iz drugega odstavka 47. člena Zakona o dohodnini (ZDoh-2) ugotavljajo davčno osnovo **iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti (v nadaljevanju OKGD)** naslednjega davčnega leta z upoštevanjem normiranih odhodkov, če takšen način ugotavljanja davčne osnove priglasijo davčnemu organu in njihovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, v davčnem letu pred tem davčnim letom, **ne presegajo 120.000 eurov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva**, v skladu z zakonom, ki ureja obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Dodatni pogoj v novem zakonu je, da lahko zavezanec pri ugotavljanju davčne osnove davčnega leta upošteva normirane odhodke, če priglasí ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov, če je **od izstopa iz sistema ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov ali od prenehanja opravljanja dejavnosti preteklo več kot pet davčnih let**, pri čemer se davčno leto prenehanja opravljanja dejavnosti ne upošteva. Omenjena določba se uporablja za vse izstope iz sistema ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov in za vsa prenehanja opravljanja dejavnosti **od 1. januarja 2026 dalje**.

Priglasitev

Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov zavezanci lahko priglasijo **v okviru davčnega obračuna dohodnine od dohodka iz dejavnosti**, ki ga morajo davčnemu organu predložiti najpozneje do 31. marca tekočega leta za preteklo leto.

Zavezanci, ki **na novo začnejo z opravljanjem dejavnosti**, opravijo priglasitev ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov za prvo davčno leto opravljanja dejavnosti hkrati **ob predložitvi prijave za vpis v davčni register v osmih dneh od vpisa v primarni register** oziroma od vpisa v uradno evidenco organa.

Zavezanci, ki **dohodek iz OKGD ugotavljajo pavšalno (t. j. na podlagi katastrskega dohodka)**, se lahko prostovoljno odločijo za ugotavljanje davčne osnove iz OKGD na podlagi dejanskih prihodkov in

normiranih odhodkov. Opisan način ugotavljanja davčne osnove **priglasijo pri davčnem organu** in na tak način ugotavljajo davčno osnovo najmanj pet davčnih let. Rok za priglasitev je **do 31. oktobra leta pred letom**, v katerem bodo ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Priglasitev in določitev nosilca dejavnosti se opravi na obrazcu, katerega sestavni del je tudi izjava vseh zavezancev, ki dosegajo dohodke iz opravljanja OKGD v okviru istega kmečkega gospodinjstva, da se strinjajo z določenim nosilcem ter dohodki iz opravljanja OKGD. V primeru, da se v okviru kmečkega gospodinjstva opravlja tudi druga kmetijska ali dopolnilna dejavnost, se tudi dohodki druge kmetijske in dopolnilne dejavnosti pripišejo nosilcu.

Davčni obračun

Od 1. januarja 2025 dalje, torej že pri obdavčenju dohodka iz dejavnosti, ustvarjenega v letu 2025, se uporabljata dve lestvici:

1) VIŠJA LESTVICA:

- če je bil v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, **zavezanec** v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, **obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev**, se pri ugotavljanju davčne osnove upoštevajo normirani odhodki v naslednji višini:

Če znašajo prihodki iz dejavnosti, za leto, za katero se ugotavlja davčna osnova, v evrih		% prihodkov		
nad	do			
	60.000	80 %		
60.000		0 %	nad	60.000

Za **člane kmečkega gospodinjstva** se upoštevajo normirani odhodki v višini 80 % prihodkov, vendar ne več kot 48.000 evrov **na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva**, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva.

2) NIŽJA LESTVICA:

- če v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, **zavezanec** v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, **ni bil obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev**, se pri ugotavljanju davčne osnove upoštevajo normirani odhodki v naslednji višini:

Če znašajo prihodki iz dejavnosti, za leto, za katero se ugotavlja davčna osnova, v evrih		% prihodkov		
nad	do			
	12.500	80 %		
12.500	30.000	40 %	nad	12.500
30.000		0 %	nad	30.000

Davčna stopnja

ZPRZ prinaša tudi **spremembo davčne stopnje** pri zavezancih, ki davčno osnovo ugotavljajo z upoštevanjem normiranih odhodkov. Nova, progresivna, davčna lestvica bo veljala **za davčne obračune za leto 2026 in naprej**, in sicer:

1) Če je bil v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, **zavezanec** v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, **obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev**, se dohodnina za davčno leto izračuna od davčne osnove po stopnji:

Če znaša davčna osnova, za leto za katero se izračunava dohodnina, v eurih		znaša dohodnina v eurih		
nad	do			
	72.000	20 %		
72.000		14.400 + 35 %	nad	72.000

Ta lestvica se uporablja tudi pri izračunu dohodnine **za nosilce dejavnosti kmečkega gospodinjstva**, kjer **se upošteva nosilca in drugega člana kmečkega gospodinjstva**, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva.

2) Če v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, **zavezanec** v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, **ni bil obvezno zavarovan na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno najmanj devet mesecev**, se dohodnina za davčno leto izračuna od davčne osnove po stopnji:

Če znaša davčna osnova, za leto za katero se izračunava dohodnina, v eurih		znaša dohodnina v eurih		
nad	do			
	33.000	20 %		
33.000		6.600 + 35 %	nad	33.000

Izstop iz sistema normiranih odhodkov

Zavezanec lahko na podlagi priglasitve uveljavlja normirane odhodke, dokler izpolnjuje zakonske pogoje za to ali dokler davčnemu organu ne sporoči, da ne želi več uveljavljati normiranih odhodkov in da bo v naslednjem davčnem letu uveljavljal dejanske odhodke. Zavezanec mora za davčno leto ugotavljati davčno osnovo **na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov** ter voditi ustrezne poslovne knjige, evidence in poslovno poročilo, ki jih mora voditi za ugotavljanje davčne osnove na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, **če povprečje prihodkov iz dejavnosti**, ugotovljenih po pravilih o računovodenju, **dveh zaporednih predhodnih davčnih let presega**:

- **120.000** evrov v primeru izpolnjenega pogoja obveznega zavarovanja na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj devet mesecev v obeh davčnih letih (»redni s.p.« v obeh predhodnih letih),
- **50.000** evrov v primeru neizpolnjenega pogoja obveznega zavarovanja na podlagi samozaposlitve za polni delovni čas neprekinjeno vsaj devet mesecev v obeh davčnih letih (»popoldanski s.p.« v obeh predhodnih letih) (velja tudi za dopolnilno dejavnost na kmetiji),
- **85.000** evrov in ne izpolnjuje pogojev iz prve in druge alineje tega odstavka (v enem letu »redni s.p.«, v drugem letu »popoldanski s.p.«),
- **120.000** evrov na nosilca in na drugega člana kmečkega gospodinjstva, ki je vključen v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot kmet oziroma član kmečkega gospodinjstva.

Navedeni pogoji se tako upoštevajo že za izstop v letu 2026 na podlagi povprečja prihodkov za leti 2024 in 2025.

Če zavezanec v predhodnem davčnem letu ni opravljal dejavnosti se šteje, da so prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, v tem davčnem letu enaki nič.

Ker vas najverjetneje zanima, kako bo po 1. januarju 2026 obdavčena vaša dopolnilna dejavnost na kmetiji ali osnovna kmetijska in gozdarska dejavnost, ki ugotavljata davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, sem pripravila spodnje preglednice:

Preglednica 1: Znesek dohodnine v odvisnosti od prihodka iz dopolnilne dejavnosti na kmetiji

Prihodki (EUR)	Normirani odhodki (EUR)	Davčna osnova (EUR)	Znesek dohodnine (EUR)	Efektivna dohodnina v % od prihodkov
10.000	8.000	2.000	400	4,00%
12.500	10.000	2.500	500	4,00%
20.000	13.000	7.000	1.400	7,00%
30.000	17.000	13.000	2.600	8,67%
40.000	17.000	23.000	4.600	11,50%
50.000	17.000	33.000	6.600	13,20%
60.000	17.000	43.000	10.100	16,83%
70.000	17.000	53.000	13.600	19,43%

Preglednica 2: Znesek dohodnine v odvisnosti od prihodka celotne kmetijske dejavnosti

Prihodki (EUR)	Normirani odhodki (EUR)	Davčna osnova (EUR)	Znesek dohodnine (EUR)	Efektivna dohodnina v % od prihodkov
10.000	8.000	2.000	400	4,00%
30.000	24.000	6.000	1.200	4,00%
60.000	48.000	12.000	2.400	4,00%
90.000	48.000	42.000	8.400	9,33%
120.000	48.000	72.000	14.400	12,00%
150.000	48.000	102.000	24.900	16,60%
180.000	48.000	132.000	35.400	19,67%

Preglednica 3: Znesek dohodnine v odvisnosti od prihodka celotne kmetijske dejavnosti na kmetiji, ki ima nosilca in še enega člana, ki je kmečko zavarovan

Prihodki (EUR)	Normirani odhodki (EUR)	Davčna osnova (EUR)	Znesek dohodnine (EUR)	Efektivna dohodnina v % od prihodkov
20.000	16.000	4.000	800	4,00%
60.000	48.000	12.000	2.400	4,00%
120.000	96.000	24.000	4.800	4,00%
180.000	96.000	84.000	16.800	9,33%
240.000	96.000	144.000	28.800	12,00%
300.000	96.000	204.000	49.800	16,60%
360.000	96.000	264.000	70.800	19,67%

Avtorica:
Mateja Zajc
KGZS – Zavod NM